

CARLOS
RUIZ ZAFÓN

——
*A MENNYORSZÁG
FOGSÁGÁBAN*
——

EURÓPA
KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 2016

Első rész

KARÁCSONYI TÖRTÉNET

Barcelona, 1957. december

Abban az évben ólomszínnel, zúzmarásan virradt advent minden napja. Kékes félhomály festette meg a várost, az emberek állig begombolkozva, nagykabátban siettek a dolgukra, leheletük gőzpamacsokat írt a hideg levegőbe. Kevesen álltak meg ekkortájt nézelődni a Sempere és Fiai könyvkereskedés kirakata előtt, és még kevesebben merészkedtek be, hogy érdeklődjenek az elveszett könyvről, amely egész életükben várta őket; pedig ha a könyv gazdát cserél, hacsak nem verseskötet, lendíthetett volna a bolt ínséges üzletmenetén.

– Énszerintem ma lesz. Ma fog megfordulni a sorsunk – jelentettem ki a nap első kávéja, azaz a tiszta, folyékony derűlátás bűvöletében.

Apám reggel nyolctól gyürkőzött a könyveléssel, zsonglőrködött a ceruzával és a radírral, majd felemelte tekintetét a pultról az utcára, ahol egymás után mentek el a kirakattunk előtt a vevők.

– Bárcsak meghallaná szavaidat az ég, Daniel, mert ha így haladunk, és a karácsonyi vásár is befuccsol, januárban már villanyra se lesz pénz. Valamit ki kell találnunk.

– Fermínnek tegnap eszébe jutott valami – mondtam. – Szerinte zseniális terv, és megmentené a boltot a küszöbönálló csődtől.

– Azt adná az Úr!

Szó szerint idéztem:

– Mi lenne, ha kiállnék kirakatot rendezni egy szál al-sógatyában, és erre bejönne egy gazdag, temperamentumos könyvimádó hölgy? Azt mondják a szakértők, hogy a nők-től függ az irodalom jövője, márpedig úgy élek, hogy nincs a földön olyan lány vagy asszony, aki hegyvidéki testem nyers vonzerejének ellenállna.

Hallottam a hátam mögül, hogy koppan a földön apám ceruzája, és megfordultam.

– Fermín *dixit* – tettem hozzá.

Azt hittem, mosolyogni fog Fermín ötletén, de nem rez-zent fel a hallgatásból, ezért lopva ránéztem. Idősb Sempere nemcsak hogy semmi mulatságosat nem talált ebben a ba-darságban, de úgy merengett el, mintha komolyan fontolóra venné.

– Még ilyet – suttogta. – Lehet, hogy Fermín ráhibázott.

Nem győztem csodálkozni. A megcsappant bevételek apálya, amely hetek óta sanyargatott minket, talán már ki-kezdte tiszteletre méltó apám józan ítélőképességét.

– Ugye nem engeded meg neki, hogy gatyában flangál-jon?

– Nem, nem erre gondolok. Hanem a kirakatra. Most, hogy mondtad, eszembe jutott valami. Talán még van időnk megmenteni a karácsonyt.

Máris eltűnt az irodában, és amikor visszatért, a szo-kásos téli viselete volt rajta: ugyanaz a kabát, kalap és sál, amelyekre gyerekkoromból emlékeztem. Bea, a feleségem egyszer azt mondta, hogy szerinte apám 1942 óta nem vett magának új ruhát, és a jelek szerint nem is tévedett. Ami-kor apám szórakozott mosollyal felhúzta a kesztyűjét, azt

a gyermeki csillogást láttam a szemében, amit csak a nagy vállalkozások csaltak ki belőle.

– Itt hagylak egy kis időre – mondta. – El kell intéznem valamit.

– Megkérdezhetem, hova mégy?

Rám kacsintott.

– Meglepetés. Majd meglátod.

Kikísértem az ajtóhoz, és elnéztem, ahogy katonás lép-tekkel az Angyal kapu felé veszi útját, majd elvegyül az újabb hosszú tél hamuszínű árnyai között a járókelők szür-ke áradatában.

Ha már egyedül maradtam, bekapcsoltam a rádiót, hadd szóljon a zene, amíg ízlésem szerint átrendezem a polcon a könyvgyűjteményt. Apám tapintatlanságnak érezte, ha a vevők jelenlétében szól a rádió, ha pedig Fermín jelenlétében kapcsoltam be, ő bármilyen dallamra elkezdett kántálni valami *saeta*-t – vagy ami ennél is rosszabb: tánra perdült a szerinte „vérpezsdítő karibi ritmusokra” –, és néhány percen belül az agyamra ment vele. E súlyos tapasztalatok után arra a következtetésre jutottam, hogy jobban teszem, ha a rádióhullámok iránti szenvedélyemet azon ritka pillanatokra tartogatom, amikor rajtam és a több tízezer könyvön kívül senki más nincs az üzletben.

A Radio Barcelona aznap reggel kalózfelvételt közvetített egy gyűjtő jóvoltából, aki három karácsonnyal azelőtt felvette azt a ragyogó koncertet, amelyet a dzsessztrombitás Louis Armstrong és együttese adott a Diagonalon, a Windsor Palace Szállodában. A reklámszünetekben a bemondó buzgón igyekezett a *dzsessz* kategóriába sorolni a stílust, rámutatva, hogy vannak benne vaskos szinkópák, amelyek nem biztos, hogy élvezhetőek a spanyol fülnek, az ugyanis járatosabb az étert jelenleg uraló tonadilla, a bolero vagy akár az új divat, a *je-je* harmóniáiban.

Fermín gyakran hangoztatta, hogy ha Isaac Albéniz feketének született volna, akkor a dzsesszt Camprodónban találják fel, csakúgy, mint a dobozos kekszet, és hogy ez a modern hangzás, az általa hőn imádott Kim Novak hegyes melltartójával együtt, amelyet a Fémina mozi matinéin láthattunk egy-két filmben, azon kevés vívmányok egyike, amelyekre joggal lehet büszke századunkban az emberiség. Ezzel nem szállhattam vitába. Hagytam, hogy a délelőtt hátralevő részét betöltse a zenevarázs és a könyvillat, élveztem a tudatosan végzett egyszerű munka elégedettségét és nyugalmat.

Fermín elkérte magát arra a délelőltre, úgy mondta, meg kell tennie az utolsó előkészületeket az esküvőjére, amelyet február elejére tervez Bernardával. Amikor két hete először pendítette meg a témát, mind mondtuk neki, hogy elsieti, és a kapkodás nem vezet jóra. Apám próbálta meggyőzni, hogy legalább két-három hónappal halassza el a házasságkötést, mert érvelése szerint az esküvő nyárra és a jó időre való, de Fermín ragaszkodott a kijelölt dátumhoz, mondván, hogy ő az a fajta, akinek bőrét az extremadurai lankák száraz éghajlata cserzette ki; nyáron túl bőségesen verejtékezik a mediterrán tengerpart klímájában, hisz az szerinte már szubtrópusi, és nem kívánja úgy megülni frigyét, hogy bundás kenyér méretű hólyagok vannak a hónaljában.

Már arra gyanakodtam, hogy más oka lehet, ha ennyire siet az oltár elé az a Fermín Romero de Torres, aki élő jelképe az anyaszentegyház, a bankok és a régi szokások elleni harcnak az ötvenes évek Spanyolországában, ahol minden tisztos polgár misére jár, és propagandafilmeket adnak a mozik. A nász előtti hévben még attól a kilengéstől sem riadt vissza, hogy összebarátkozzon a Szent Anna-templom

új plébánosával, a Burgosból ideszármazott don Jacobóval, akinek felfogása meglehetősen könnyed volt, modora pedig egy kiérdemesült bokszolóé, és megossza vele mindent felülmúló dominószenvédélyét. A vasárnapi mise után Fermín meg a pap történelmi dominócsatákat vívott az Almirall bárban; a pap nem győzött nevetni, amikor a barátom két jó pohár Montserrat között arról faggatta, biztos-e benne, hogy az apácáknak is van combjuk, és ha igen, csakugyan olyan puha és harapni való-e, ahogy azt ő képzelte kamaszkorában.

– A végén még kiátkozzák magát – korholta az apám.

– Apácát sem a szemünkkel, sem mással nem illetünk.

– De hisz a plébános még nálam is nagyobb kópé! – méltatlankodott Fermín. – Ha nem hordana reverendát...

Ez a beszélgetés járt a fejemben, és halk dudorászással követtem Armstrong mester trombitaszólóit, amikor finom csilingeléssel megszólalt a kis harang a könyvesbolt ajtaja felett. Kíváncsian felnéztem, vajon apám tért-e vissza titkos küldetéséből, vagy Fermín jelentkezik lelkesen, hogy felvegye a délutáni műszakot.

– Jó napot – hallatszott a küszöbről egy mély, reszelős hang.